

Jestli hydrobiologovi, vědci a uznávanému fotografovi Petru Janu Juračkovi něco nelze upřít, tak je to smysl pro humor: když jsme se měli poprvé setkat, abychom se poznali, z rozmaru jsem mu e-mailem navrhla, že já budu nahlas zpívat a on ať má v klopě karafiát. Potkali jsme se, a i když jsem nezpívala, poznali jsme se – on ten karafiát opravdu přinesl!

TEXT EVA RIEGEROVÁ

PETR JAN JURAČKA

SNADNO VZPLANU

V jednom z prvních dílů populárně-naučného seriálu o vědě „Petrova divočina“ jste se proměnil v brouka vírníka. Co vás na něm tak zaujalo?

Prostě mě baví! Já jsem původně z Holic a za barákem nám protéká potok, který se jmenuje Ředický, ale nikdo mu neřekne jinak než Sračák. A tam jsem chodil odmalíčka lovit žbrábrdelníky (hovorový název pro praorganismy, pozn. red.). Vírník je super tvor a pro mě byl zajímavý hlavně proto, že se dá těžko ulovit sítkou. Je sice krásně vidět, ale když po něm hrábnete, je pryč. Chtěl jsem je mít doma, tak mi rodiče věnovali flašky od okurek a vírníky jsem si do nich

chytal, dokonce jsme si na dvorku zřídili malý betonový rybníček původně pro želvu, kam jsme pak házeli všechno, co jsme z potoka donesli. Taky jsem tam dotáhnul nějaké řasy, kterých jsme se pak nemohli deset let zbavit. I domů jsem nosil samozřejmě spoustu tvorů, takže u nás žily malé žáby, vodní hmyz, pořád se nám něco procházelo po stole.

Co na to maminka?

Zvládla to! Domem prošly desítky želv, do těch jsem byl jeden čas chycený, v pokojíčku jsem měl pirani, obrovské šneky a strašilký, všechno možné. Jednou jsme z dovolené přivezli šneky ze Španělska, dali jsme je do flašky od okurek,

kteřou jsme na noc zavřeli papírem, aby mohli dýchat, ale oni se nejenže prokousali ven, ale ráno v baráku nebyly skoro žádné tapety, protože je šneci přes noc sežrali. Taky jsem z jednoho středoškolského soustředění přivezl australské šváby s tím, že kdyby se jim nedejbože podařilo utéct z terária, v našich podmínkách hned zahynou. No, nezahynuli, a tak se s nimi naši doma potýkali dalších deset let. Oni jsou celkem velcí a lítají, máma říkala, že měla slabší momenty, když se třeba dívala na televizi a na čele jí přistál jeden obří kousek.

Kde se váš zájem o hmyz vůbec vzal?

Táta je výtvarník, a když jsem byl malý, hodně pracoval nebo někde byl, a když mi byly asi čtyři roky, údajně jsem za ním přišel a zeptal se: „Uděláš si na mě dneska čas?“ Od toho dne se všechno změnilo, mám ještě o osm let starší ségru, její dětství mu trochu víc uteklo, protože tenkrát stavěl dům a hodně makal. A pak skoro nebyl den, kdy by mě nevyzvedl ze školky a nešli jsme někam do přírody, na rybník, do lesa, lezli jsme na stromy a dělali ptákoviny. Táta je teď keramik, tehdy byl napůl mezi grafikou a keramikou, od abstraktu přes ženský, dnes dělá křesťanské věci a přírodní motivy, ženský už ho tolik nebaví.

Moje focení taky celkem pocho-pitelně provázely ženy a stejně jako on jsem se během času posunul blíž k přírodě. Nejsem moc šikovný na ruce a malovat neumím, ačkoli šroubek teda utáhnu, jasně, tak jsem někdy v jedenácti letech začal fotit.

Co pro vás bylo zásadní, abyste se rozhodl pro dráhu přírodovědce, a ne fotografa?

O studiu na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy jsem snil snad od deseti, focení pro mě bylo sice důležité, ale pořád jen koníček. A na podzim 2005 jsme na Kokořínsku objevili nový druh perloočky, kterou jsme nazvali Daphnia hrbáčková (perloočka Hrbáčková), a bylo nezbytné ji fotograficky zdokumentovat, tak jsem se naučil pracovat s elektronovým mikroskopem a spojil svoje dvě lásky: přírodu a focení. **Za svoje fotky jste sesbíral hromadu cen.**

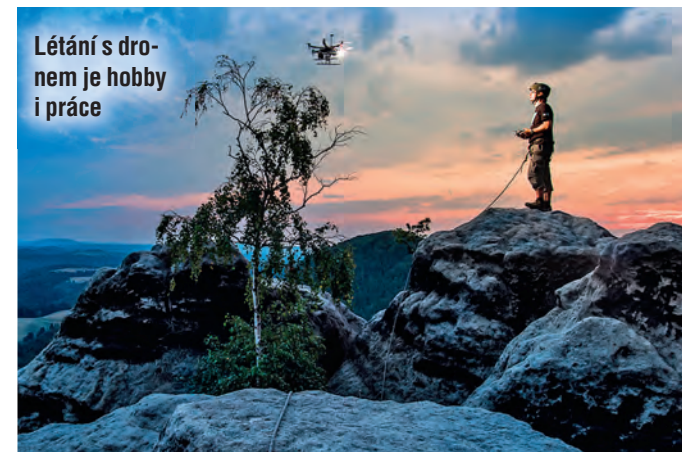
Ale ani ne, fotografové, které mám kolem sebe, jich mají mnohem víc. Můj velký nedostatek spočívá mimo jiné v tom, že fotky nestíhám do soutěží posílat, přijde nějaký finální termín soutěže, řeknu si super, mám měsíc čas, a pak zpravidla zjistím, že to bylo už před týdnem, a opět nestíhám. Světové soutěže stihnu tak jednu, maximálně dvě ročně.

Chápu správně, že oficiální ceny nejsou úplně vaší prioritou?

Když vyhraju, mám samozřejmě radost, ale u mě focení není o ambicích. Ovšem když jsem před třemi lety vyhrál cenu Neuron za natočený dokument, který jsem dělal poprvé, tak to už jsem vážně bral. Dokument se jmenuje Tajemná epifia, zvuk je příšerný, ale jinak se to myslím celkem povedlo. Hlavně první cena byla sto tisíc korun, což bylo teprve skvělé! Koupili jsme si auto, hodně často v něm i s dětmi spíme a částečně žijeme. Takže tahle cena, to byla taková nakopávačka. Peníze nejsou všechno, ale neurazí.

Oficiálně jste zaměstnancem Přírodovědecké fakulty, užíváte-li vás a rodinu jen tahle práce?

Kdybych se soustředil jen na tuhle práci a makal trochu víc, tak ano. Nárazově umím vygenerovat

Létání s dronem je hobby i práce

Táta je výtvarník a hodně pracoval. Asi ve čtyřech letech jsem se ho prý zeptal: „Uděláš si na mě dneska čas?“

slušný příjem, ale taky ho hodně rychle odgenerovat.

Když má člověk děti, peníze se odgenerují rychle.

Na děti se to krásně svádí, ale děti jsou, blbě řečeno, v rozpočtu ta menší nebo ještě menší položka. Když někde vyrážím, stojí to strašně pálky. Každopádně tady a teď zrovna aktivně pracuji, protože půlka mého úvazku je propagace vědy.

Podle mě hlavně zábavně a poučně propagujete vědu v Petrově divočině.

Fajn, že to tak vidíte, Petrova divočina je ztělesněním všeho, co mě baví – je tam věda, popularizace i vizuálně. Ten název mě trochu rozdírá, ale občas je třeba dělat kompromisy.

Máte volnou ruku s tématy?

Volnou ruku mám, ale jsem mezi dvěma mlýnskými kameny: vždycky trvám na spolupráci s renomovaným odborníkem na vybranou problematiku, jenomže zadavatelé z televize zatraceně dobře vědí, co lidi táhne, takže musím při vytváření scénáře těžce a bolestně hledat střední cestu, aby to bylo zajímavé, zábavné, ale aby tím zároveň neutrpěla odborná stránka věci. Tohle je na tom nejobtížnější, natáčení už je pak v pohodě.

I natáčení filmu s chemiky a jejich šílenými výbuchy?

Spíš než výbuchy to byly vlastně požáry a úžasný chemický ex-

ploze, u nás musíte vždycky brát v potaz, že chemici na naší fakultě jsou trochu jiní než ostatní chemici a že jde vesměs o fanatické žháře a pyromany. Oni se za to nestydí, jsou rádi, že nemusí někde zapalovat stohy. Jednou jsme dokonce oficiálně zapalovali naši budovu, střechy a dvorek, všechno legálně a skoro bezpečně... Já s nimi spolupracuju rád, protože je s nimi přča a oni jsou zase rádi, že jim to všechno zdokumentuji. Třeba jsem měl fotit portrét kolegy Lumce: toho v televizi poznáte na první pohled, on má jednak obličej, že vypadá, jako by stál ve větru, a už dobrých deset let nosí plášť, který schytal všechno, je celý ohořelý, všude díry, skvrny. Řekl jsem mu, že k focení budu potřebovat oheň, Lumec zajásal: Jasně, hurá! a spustili jsme ohňovou show, uprostřed které mi pózoval. To jsou lidé, kteří vzplnou na první dobrou, to máme společně.

Na čem pracujete teď?

Momentálně jsou pro mě zajímavé výsypky: když se vytěží lom, třeba u Příbrami nebo v Sokolově, tak se tam zem sesype do hald a vznikne neuvěřitelné, úžasné prostředí, z něhož jsou biologové povětšinou nadšení, protože se vytvoří systém, na který nalitávají nové druhy hmyzu a vznikají vzácná společenstva. Stát se ale bohužel taková místa z pochopitelných důvodů snaží revitalizovat

Petrova přednáška na TEDx Prague

VIZITKA

Petr Jan Juračka (1985)

- Hydrobiolog, vědec, popularizátor vědy, fotograf, dokumentarista a cestovatel.
- Mikrosnímky korýše nosatičky v roce 2009 vyhrál 1. ročník soutěže „Věda je krásná“.
- Jeden z jeho snímků jezera Bajkal se dostal na přebal románu „Alef“ svétznámého spisovatele Paula Coelhoa.
- Dokumentem Tajemná epifia vyhrál cenu Prima Zoom Neuron (2014).
- Kromě Antarktidy procestoval všechny kontinenty.
- Pracoval na makročasosběrech filmu „Who's who in Mycology“ (2016), který je letos nominován na studentského Oscara.
- Je ženatý, má dvě děti.